

Broj 31
IZDANJE ZA 2013. GODINU

Lingvisti.ba

Magazin za lingviste, prevoditeljice, jezičare, jezikare i sve ostale koji na bilo koji način smatraju jezik svojim osnovnim sredstvom za komunikaciju!

Sadržaj

---

3 pozdravna riječ

---

4 uvodna o školi

---

6 profesorske

Jakov Čaušević. Učiti bosanski, hrvatski, srpski jezik u Arizoni

---

8 izvještaj u slikama

Dina Haljeta. Kuda je po Sarajevu Dina vodila CLI studen(ic)e

---

10 profesorske

- Sabina Bećić. A1, konverzacija: Šta se sve može naučiti za deset dana
- Sandra Zlotrg. A2, gramatika: Izazovi
- Sabina Bećić. B1, konverzacija: Tečnost VS tačnost; B2, konverzacija: O raznolikosti; C2, konverzacija: Poliranje jezika
- Semira Džanić. C1, konverzacija i C2, gramatika: Stranci koji uče bosanski jezik, a ne moraju

---

18 SEKCIJA LJETNA ŠKOLA BHS JEZIKA – JULI 2013.

---

19 Prvi susret sa BiH

---

21 historije/istorije/povijesti

---

24 razne teme

---

32 sa ispita

---

38 dodatne zadaće

---

42 SEKCIJA CLI STUDENTI/CE U SARAJEVU – JULI/AUGUST 2013.

---

43 eseji, dnevnički zapisi

---

48 rješenja i objašnjenja

Izdaje:
Udruženje za jezik i kulturu
Lingvisti

Adresa:
Aloza Benca 1, 71000 Sarajevo

Internet stranica:
www.lingvisti.ba

E-mail:
jezicki.centar@lingvisti.ba

Telefon/faks: +387 33 645 343

Urednica: Sandra Zlotrg

Redakcija: Merima Dervišić,
Sabina Bećić, Sandra Zlotrg, Azra
Polimac, Jakov Čaušević, Dina
Haljeta, Lejla Ljajić

Lektura: Udruženje Lingvisti

Dizajn: Zlatan Hrnčić

ISSN 1840 - 4464

VIZIJA

Svijet u kojem će raznolikost jezika značiti više razumijevanja i više dijaloga.

MISIJA

Naše Udruženje radi na promociji cijeloživotnog učenja i jezikâ kroz kurseve jezika i seminarne iz oblasti jezika čime želimo doprinijeti razvoju i unapređenju obrazovnog sistema. Cilj nam je da svi koji koriste naše usluge unaprijede svoje znanje za bolji uspjeh u školi, na poslu i u životu.

MOTO

Quot linguis calles, tot homines vales!

Raznolikost jezika je lijek protiv arogancije i jednoumlja jednojezičnosti.

WWW.LINGVISTI.BA

lingvisti.ba

pozdravna riječ

O školi i drugo...

Umjesto da odgovorimo na pitanje šta su naši učenici i učenice naučile od nas, u ovom broju e-magazina pričat ćemo o tome šta smo mi od njih naučili.

Jedno od ispitnih pitanja bilo je zašto bi iko učio bosanski, hrvatski, srpski jezik. Svaki od njihovih tekstova u ovom broju na svoj je način odgovor na to pitanje. Meni je najdraži onaj – da možete pričati sa ljudima na cijelom Balkanu.

Da bi komunikacija između nas kao predavačica i naših polaznika i polaznica bila dvosmjerna, od ove godine imamo nekoliko večeri kada obrćemo uloge. Poziciju predavača/ice ove godine su preuzeli: Rona i Andrea, sa svojim pogledima na Sarajevo nekad i sad; Davide, koji je pričao o Evropskoj uniji i bh. perspektivi; Kevin, sa odličnim predavanjem o čudnovatim putevima riječi (odakle riječ ćevap i kakve veze sevdah ima sa portugalskim fadom i brazilskim osjećajem *saudade*) i Maurus, o osmanskoj vladavini. Gošće predavačice su bile Đermana Šeta (Iz Bosne, s Ibjubavlju) i Jasmina Čaušević (o rodno osjetljivom jeziku).

Kao što ćete vidjeti i u drugom dijelu e-magazina, pretresli smo sve važnije društvene, političke i kulturne teme. Izbor iz zadaća ovaj put smo napravili po zanimljivosti a ne po nivoima i temama. Lajtmotiv gramatičkih časova bio je 'Blame it on Vuk Karadžić' tako da se u ovom broju ne bavimo gramatičkim cakama i zavržlamama.

Ovo izdanje posvećeno je našim učenicima i učenicama koji znaju *zašto bi iko ikada učio naš jezik*.

Sandra Zlotrg,
ispred redakcije **lingvisti.ba**

uvodna o školi

Jedan pogled na školu

Udrženju Lingvisti radila sam još od prije početka Pete ljetne škole b, h, s jezika. Već sam ranije išla na kurseve engleskog i njemačkog jezika, te sam mogla prepostaviti kako će to sve izgledati i šta će polaznici ove škole raditi.

22. juli, svečano otvaranje škole, mnoga nasmijana lica ulaze u prostorije Studentskog eFM radija. Dočekuju ih profesorice Pete ljetne škole. Sve su jako uzbudjene i jedva čekaju da podijele svoje znanje sa polaznicima. Tu je, naravno, i mnogo hrane, kao i bosanski slatkiš kadaif, kojim su svi bili oduševljeni.

Moje radno vrijeme je bilo od 13:00 do 17:00 h tako da nisam prisustvovala svim časovima ali bilo mi je lijepo na onima na kojima sam bila. Konverzacija je jako zanimljiva, a pogotovo mi se svidjela tema o mahalanju. Moglo se primijetiti i da su učenici bili zainteresovani, postavljali su mnogo pitanja: „Zašto su žene mahalale“, „Kako izgleda jedna mahala“... Čak sam i ja saznala novu informaciju, a to je da su žene jedne mahale stavljele retrovizore na svojim balkonima kako bi vidjele ko prolazi ulicom.

Nema veze ako je neko iz inostranstva ili ne, opet se moglo naučiti nešto novo i ja sam primer tog. Iako je svima u školama bilo (ili još uvijek jeste, ako još uvijek idete u školu) dosadno na časovima gramatike, na ovim vam sigurno ne bi bilo. Iz moje perspektive, perspektive 'posmatračice', bilo je mnogo smijanja i zezanja, kako mi se svidjela atmosfera na časovima. Moglo se jesti i piti na časovima, ali se uz to 'odmaranje' moralo i raditi (isto važi i za časove konverzacije). Također mi se svidjelo i to što su profesorice objašnjavale na bosanskom jeziku, trudile se da što manje koriste drugi strani jezik, što je veća prilika za učenike da nauče bosanski, hrvatski, srpski jezik.

Knjige su jako zanimljive i prilagođene svim nivoima. Bila sam na časovima za početničke nivoe i teme su bile odlične: sport, kuhanje, svakodnevica... Na radionicama nisam bila, ali sudeći po slikama i video zapisima, bile su jako zanimljive. Meni se lično najviše svidjela radionica kuhanja gdje su učili kako se pravi pita i tulumbe.

I na slikama sa ekskurzije se može vidjeti da je bilo jako zanimljivo, i da su polaznici/e zainteresovani za našu Bosnu i Hercegovinu. Nemam previše negativnih strana vezanih za ovu školu, ali kao što se kaže: uvijek može bolje, pa tako mislim da je ova škola kratko trajala i mnogi bi se sa ovim složili. Iako je to jedna negativna strana, u njoj ima i nešto pozitivno a

to je da se može vidjeti koliko polaznici/e vole ovu školu, naš jezik, kulturu i tradiciju.

Anketa Kako vam se sviđa...

Na pitanje kako im se sviđa Ljetna škola, svi su odgovorili da je jako lijepo učestvovati u ovom programu i da je atmosfera odlična i opuštena. Iz ankete također možemo vidjeti da su časovi super i da se mnogo nauči, kako iz časova konverzacije, tako i iz časova gramatike. Kao što sam već rekla, pored

učenja učenici imaju priliku da se opuste, a to je uz radionice i ekskurziju. Na pitanje kako im se sviđaju radionice i ekskurzije, polaznici/e su odgovorili da su radionice odlične, neke su više interesantne a neke malo manje. Ekskurzija je također jako zanimljiva, a oni koji su već

ranije pohađali ovaj program kažu da je super što se ekskurzije svake godine mijenjaju tako da mogu posjetiti više gradova svake godine.

Lejla Ljajić, volonterka
lejla_ljajic@hotmail.com

profesorske

Učiti bosanski, hrvatski, srpski jezik u Arizoni

Prošle godine sam, u vidu prekoceanske ispostave Lingvista, prvi put otišao na ASU (Arizona State University) da predajem bhs na tamošnjem letnjem intenzivnom programu koji organizuje CLI (Critical Languages Institute). Ako zanemarim stres prouzrokovani odlaskom na nepoznati akademski teren, a dodatno obremenjen sopstvenim i tuđim očekivanjima, mogu slobodno reći da je taj pionirski poduhvat prošao u skladu sa očekivanjima iz onog optimističnog spektra. Poslednje što sam, zapravo, očekivao jeste da će se ove godine radovati ponovnom odlasku... a dogodilo se upravo to. Sledi kratka priča o saradnji CLI-a i Lingvista, tj. o mojim usamljeničkim odlascima u Arizonu i povratcima u Sarajevo sa američkim studentima i studentkinjama.

Program od ukupno 11 sedmica podeljen je na 7 sedmica u Arizoni i 4 sedmice praktikuma u Sarajevu (koji nije obavezan i koji se dodatno plaća te na njega

idu samo oni/e koji/e dobiju stipendiju ili reše da svoju ušteđevinu ulože u ovu kulturološko-turističko-lingvističku avanturu). Arizonsku sesiju obeležavaju paklena temperatura od 45-50 C, preterano rashlađene, ali odlično opremljene učionice, interakcija sa drugim studijskim grupama (od poljske, preko persijske, do uzbekistske) i prelazak gradiva skoro pa naučnofantastičnom brzinom. Pomenuću samo podatak da za 7 sedmica u Arizoni pokrijemo gradivo od dva akademска semestra. Moram priznati da sam bio više nego skeptičan pred prvi odlazak da je tako nešto uopšte moguće. Začuđujuće, pokazalo se da jeste, ali samo ako se i oni/e i ja posvetimo tome do krajnjih granica volje i umeća.

Ove godine sam, pored početnog nivoa, predavao i studentskoj grupi na prelaznom (intermediate) nivou poznavanja jezika. Duplo veća količina obaveza i zadataka u odnosu na prošlo leto možda me je učinila potpuno iscrpljenim kad se sve završilo, ali me je itekako naučila organizaciji vremena i, nadam se, unapredila moje predavačko iskustvo. Iskustvo koje sam stekao podučavajući bosanski, hrvatski i srpski jezik u Lingvistima, kako na redovnim kursevima tako i na letnjoj školi, neizmerno mi je značilo u radu na ovom intenzivnom akademskom programu. Veliki broj stvari koje sam naučio o bosanskom i hrvatskom jeziku dugujem upravo koleginicama iz Lingvista, a to znanje se ne ogleda samo u lingvističkim podacima, već se širi i na polja prenošenja znanja i kulturološke informisanosti. Budući da studenti i studentkinje dolaze na praktikum u Sarajevo, tokom nastave u Arizoni stavljam akcenat na bosanski jezik, što meni, kao nekome kome je ekavski dijalekat srpskog jezika maternji, predstavlja dodatni izazov i zanimljivost.

Kada je reč o mladim Amerikankama i Amerikancima koji dolaze iz prašnjeve arionske pustinje u ozelenelu BiH kako bi nastavili sa intenzivnim učenjem jezika, njima treba odati posebno priznanje. U svom desetogodišnjem iskustvu predavač nikada nisam imao revnosnije, vrednije, pažljivije, niti učenike/ce tako pune entuzijazma kao što su oni. Izbrisali/e su mi sve predrasude koje sam eventualno imao prema osobama sa engleskog govornog područja koje žele naučiti bhs. Njihova otvorenost i spremnost da nauče i upiju što više, kao i odlični rezultati koje su pokazali/e, činili su da ni moja pažnja ne popušta ni u jednom segmentu ovog programa. Iako je među njima bilo ljudi potpuno različitih usmerenja i karaktera, ono što je bilo zajedničko jeste njihova fasciniranost našim regionom na čije lepote i posebnosti mi sami vrlo često zaboravljamo. Na izvestan način, boravak američkih studenata/kinja u Sarajevu i naši izleti u Mostar, Dubrovnik i Beograd čine da i ja, vazda ciničan prema svemu balkanskom, posredno zavolim ove naše haotične, anahrone, neukrotive, a opet tople i inspirativne zemlje i jezike-dijalekte.

Možda bih ovim mogao i da zaključim priču o saradnji ASU-a i Lingvista, iako nisam očekivao da će otići u ovom smeru kad sam krenuo sa pisanjem. Ali kao i svaka priča o učenju jezika, o upoznavanju sa drugim kulturama, o dodiru sa nepoznatim, i ova priča krije čitave svetove ideja i avantura o kojima se može dugo i slojevito pripovedati i koji nas mogu odvesti na neočekivana mesta... Sezona je počela!

Jakov Čaušević, predavač
jakov.causevic@gmail.com

izvještaj u slikama

Kuda je po Sarajevu Dina vodila CLI studen(ic)e

Posjeta Tunelu spasa

Sa CLI studentima i studenticama posjetila sam Tunel spasa, koji se nalazi u Butmiru – naselju na samom obodu grada Sarajeva. U okviru ove mini-ekskurzije studenti su bili u mogućnosti da saznaju nešto više o pukom preživljavanju grada Sarajeva u periodu od 92. do 95. godine. Posjetili smo i Muzej u sklopu tunela, gdje su studenti sa velikim interesovanjem ne samo posmatrali nego pokazali i veliko interesovanje i za izložbene eksponate/slike, novinske članke, alat i sl. i za cijelokupnu historiju Sarajeva u ovom periodu. Na ovaj način su stekli nešto bolji uvid u burnu prošlost grada Sarajeva, pa i same BiH.

Piknik na Žutoj tabiji

Kako su studenti boravili u glavnom gradu BiH tokom mjeseca ramazana, kada u Sarajevu vlada poseban ambijent, sljedeća mini-ekskurzija bila je posjeta i piknik na Žutoj tabiji za vrijeme iftara, prekida posta za taj dan. Osim nas, kao posjetilaca, na tabiji je bilo dosta ljudi koji su se odlučili zadnjeg dana ramazana iftariti ovdje.

Studenti su mogli da osjete dio atmosfere koja vlada među ljudima za vrijeme posta i posebnu draž za vrijeme iftara. Pokazali su zainteresovanost za

tradiciju, običaje i kulturu koja nas je okruživala, uz veliki stepen razumijevanja i tolerancije za kulturu i tradiciju, umnogome drugačiju od svoje matične.

Posjeta Historijskom muzeju

Prijekom posjeti Historijskom muzeju BiH bili smo u prilici da pogledamo tri izložbe, od kojih su dvije od posebnog značaja:

Historija BiH, od srednjeg vijeka do danas, te Agresija na Sarajevo, 92–95. Razna pitanja su postavljali i tokom izložbe, ali i poslije, pa se može reći da su se nakon posjete bolje upoznali sa historijom BiH.

Baseball sa djecom – MO.BA

Posljednje druženje proveli smo sa djecom, članovima baseball tima, pod vodstvom MO.B-e. To je nevladina organizacija koja radi na promovisanju individualne i korporativne društvene odgovornosti građana prema Sarajevu. Studenti su aktivno učestvovali u treningu baseball-a sa djecom od 12 do 18 godina. Jako pozitivna i energična atmosfera je vladala tokom cijele igre, a studenti su u komunikaciji sa djecom aktivno koristili stečeno znanje bhs jezika (što je i bila poenta). Osim što su sa djecom trenirali baseball, CLI studenti su nam kazali i nešto više o ovom tradicionalno sjevernoameričkom sportu.

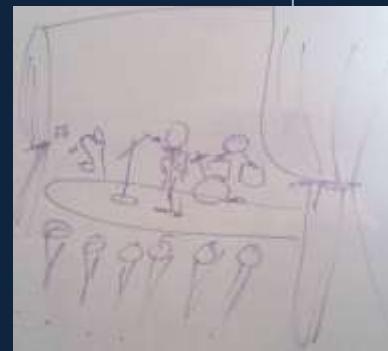

Dina Haljeta, volonterka
haljeta_dina@yahoo.com

profesorske

A1, konverzacija:

Šta se sve može naučiti za deset dana

Ljeto je. 2014. godina. Franz i Rona se sreću ponovo u Sarajevu na 6. ljetnoj školi bhs-a. Razgovaraju o poslu. Franz govori Roni kako bi volio da opet budu zajedno u grupi na A2 nivou i pita Ronu da li zna kada je naredni čas. Rona mu odgovori na pitanje i kaže da će biti zajedno u grupi, a zatim mu kaže da mu je ona profesorica bhs-a ove godine.

Franz i Rona su polaznici 5. ljetne škole bhs-a koji su na odličan način prezentirali šta se sve može naučiti za deset dana nastave. Najprije predstavimo abecedu i vježbamo izgovarati pojedine glasove i riječi. Potom se upoznajemo, ko smo i odakle smo. Pa vježbamo i postavljamo jedni drugima pitanja o tome ko smo i odakle smo. Učimo o zanimanjima i vježbamo dijaloge. Nerijetko na časovima igramo pictionaryja, pokušavajući na taj način barem kroz zabavnu aktivnost zagrijavanja, sjetiti se riječi koje su rađene dan ili dva ranije.

Pričamo o svojoj porodici i prijateljima, o svojoj i njihovoj svakodnevničici. Razmjenjujemo recepte i učimo fraze koje možemo iskoristiti u čevabdžinicama, buregdžinicama, kafićima, na stanici itd.

Tokom zadnje sedmice, polaznici/e pripremaju svoje dijaloge koje će predstaviti polaznicima drugih nivoa i pokazati šta su naučili.

Rona možda 2014. godine još uvijek neće predavati na ljetnoj školi bhs-a ali sada sigurno zna više nego prije dolaska u Sarajevo.

Sabina Bećić, predavačica
becic.sabina@gmail.com

Časove gramatike na kojima smo pričali o zamjenicama započinjala sam rečenicom novinara Dragana Babića „Niko nikada nikoga ničemu nije naučio“. To nije bila moja kapitulacija odmah na početku, nego više sokratovski postavljena dilema:

- Koja je moja pozicija na času? Ona profesorice koja zna sve objasniti i gramatički sistem postaviti ili ona 'facilitatorice' koja objašnjava samo ono što učenike i učenice zanima?
- Šta kada imate učenike i učenice koji ne uče kroz strukture, ne vole gramatiku, imaju otpor prema gramatici i blokadu na gramatičke termine?
- Šta s časom na kojem učite dativ i lokativ a učenici/e ne znaju ni kome, čemu taj akuzativ?

- Ah, oh, taj aorist?! Ok, iz gramatike smo izbacili imperfekt (samo ga spomenemo) i pluskvamperfekt i potencijal II (kao da ih nikad u jeziku nije ni bilo), ali zar nam baš taj aorist treba i zar će ga iko ikada igdje iskoristiti? A vala i ti glagolski prilozi...
- I kako, za one koji traže i žele strukturu, reći pravilo i potvrditi da je 100 % primjenjivo?! (A da to pravilo ne sadrži stotinu i jedno potpravilo.)

Ove godine najzahtjevnija grupa bila je A2. U grupi imate one koji su tek završili A1 i još im se nije sleglo znanje akuzativa i genitiva, prezenta i prošlosti; one koji već neki put ponavljaju nivo jer još nisu sve utvrdili da bi se odvažili preći na viši nivo i imate one koji su tačno za taj nivo. Uskladiti čas tako da ne bude dosadan onima koji znaju, da ne bude pretežak onima koji nisu sigurni i uz to dovoljno zanimljiv da se svi na kraju časa osjećaju kao da su nešto postigli – izazov je s kojim se sa svakom novom grupom treba računati.

Poredeći zimskoškolsko i ljetnoškolsko iskustvo mogu reći da ne postoji univerzalan pristup gramatičkim problemima. Ideja da kroz priču vježbamo prošlo vrijeme može se ostvariti u grupi u kojoj imate jednog pjesnika i jednog profesora jezika, ali ne može u grupi koja, prosto, nema inspiraciju za bajke nego želi naučiti jezik za praktične, konkretnе svrhe...

Iako nismo naučili sve što je bilo zacrtano vježbankom i gramatičkim lekcijama, uspjeli smo razgovarati o vremenu, planovima za bližu i dalju budućnosti, djetinjstvu i bližoj prošlosti, opisivali smo jedni druge... Bez zamjenica, uz jednostavno pravilo: prezent – imprefektivni; prošlo – ako je završeno, perfektivni.

Pitanja navedena na početku postavila sam sebi da na njih nađem odgovor do sljedeće, zimske, škole.

Sandra Zlotrg, predavačica
sandra.zlotrg@gmail.com

Prijave primamo do 1. 1. 2014.
Applications before 1. 1. 2014.

Čitam i pričam

Zimska škola bosanskog, hrvatskoga,
srpskog jezika u Sarajevu

27.1. – 7.2. 2014.

Više informacija: www.lingvisti.ba

Čitam i pričam

The Winter School of Bosnian, Croatian,
Serbian language in Sarajevo

27.1. – 7.2. 2014.

More information: www.lingvisti.ba

Udruženje za jezik i kulturu Lingvisti

+387 (0)33 645 343

jezicki.centar@lingvisti.ba

www.lingvisti.ba

profesorske

B1, konverzacija:

Tečnost VS tačnost

Program Ljetne škole bosanskog, hrvatskoga i srpskog jezika podrazumijeva šest različitih nivoa i časove gramatike i konverzacije na svakom. Od prvog do zadnjeg časa konverzacije radi se na usvajanju novih riječi, opisivanju stvari ili ljudi, kreiranju reklamnih kampanja, slušanju i gledanju audio i video zapisa, čitanju kratkih tekstova i vježbanju dijaloga.

B1 nivo je zahtjevan i za polaznike/ce i za profesorice, jer polaznici/e dolaze sa različitim predznanjem. Neki polaznici/e imaju više sklonosti ka nekoj temi ili načinu rada od drugih, ali uvjek se može naći nekoliko polaznika/ca zainteresiranih za priču. Tako su ovog ljeta Andrea i Gerlinde, nesvesni da su postali centralna tačka časa, improvizirali dijalog koji je trajao pet minuta. Grešaka je bilo svih vrsta, jer tačnost nije bila važna u tom trenutku. Željeli smo postići tečnost.

A tečnost i tačnost su na kraju mogli ocjenjivati svi polaznici/e ljetne škole dok su B1 grupe na interaktivan i domišljat način predstavili svoje prezentacije na temu *Sarajevo*.

B2, konverzacija:

O raznolikosti

Polaznik/ca B2 nivoa može na bhs-u da prezentira Sarajevo, bh. hranu ili turizam u BiH ili da napiše esej o svom doživljaju BiH. Nakon deset dana prisustva na časovima konverzacije, polaznici/e ovog nivoa su obrađivali različite tekstove na teme savremenog doba, historije, kulture, umjetnosti, tradicije; te nudili uvid u svoje kulture kroz tekstove koje su sami pisali.

Kroz časove konverzacije nastojali smo prikazati i kulturu i umjetnost i različite historijske događaje koji su nas oblikovali ali smo u isto vrijeme željeli napraviti i dobru osnovu za nastavak razgovora na date teme. Polaznici/e su obično posezali za svojim rječnicima i potrazi za nekim nepoznatim riječima, gledali u

vježbanke kako bi provjerili gramatičku strukturu rečenica, ali bi nakon određenog vremena razmišljanja iznosili svoje stavove i usvajali nova znanja.

Raznolikost grupa, polaznici/e koji/e dolaze iz svih dijelova svijeta, učini svaku temu za razgovor zanimljivom jer uvijek imate jedan problem (jednu temu) sagledanu iz nekoliko različitih uglova a nerijetko i suprotstavljena mišljenja.

C2, konverzacija:

Poliranje jezika

Zajednički evropski referentni okvir za jezike predstavlja skalu različitih nivoa poznavanja stranog jezika; od početnog A2 do naprednog C2. Na petoj ljetnoj školi bhs-a, prvi put smo imali i nivo namijenjen polaznici/ama koji/e su porijeklom iz Bosne i Hercegovine ali dugo vremena žive u inostranstvu, te su usvojili jezik zemlje iz koje potiču preko svojih roditelja i rodbine.

Nedostatak formalnog obrazovanja u oblasti usvajanja maternjeg jezika ogleda se u načinu govora ali i pisanja. Primjere te pojave možemo svakodnevno gledati na društvenim mrežama u obliku komentara ili statusa, npr. *Učinio si dobro djelo. Moi prijatelji su najbolji. Mi bi to uradili ali neznamo kako.*

To je i jedan od razloga zašto se časovi konverzacije fokusiraju na različite teme o kojima se može pisati, na kratke tekstove koji se čitaju na času i nude osnovu za diskusiju, na video ili audio zapise. Široki spektar tema koje se obrađuju olakšava komunikaciju i samim time podstiče polaznice na razgovor. Časovi su uvijek interaktivnog karaktera, a ove godine smo uspjeli i da održimo nekoliko časova preko skypea.

Utjecaj stranog jezika, za naše polaznice njihovog prvog jezika, veoma se dobro primijeti na način na koji pišu i pričaju. Tome treba dodati i druge kulturološke utjecaje. I kada teme koje polaznice donose sa sobom pomiješate sa onim o čemu ste planirali da pričate, dobijete nevjerovatnu mjesavinu novih informacija, znanja i iskustava; saznate kako se osjeća djevojka iz bosanske dijaspora u Njemačkoj, a kako se osjeća predstavnica "brazilske dijaspore" u BiH.

Na taj način stvorite multikulturalno okruženje za savladavanje poteškoća u bhs-u. Jer C2 je upravo to. Poliranje jezičkih kompetencija govornika bhs-a kao stranog jezika.

Sabina Bečić, predavačica
becic.sabina@gmail.com

profesorske

C1, konverzacija i C2, gramatika:

Stranci koji uče bosanski jezik, a ne moraju

Svjesna sam da su u današnjem svijetu sve rjeđi ljudi koji govore ili razumiju samo jedan jezik, ali nisam imala priliku upoznati ljude koji uče jezik koji im ne treba. Ovo je, naravno, samo uvjetno rečeno, jer nema jezika da nam ne treba. Ali, da ljudi uče strani jezik koji nije među popularnim svjetskim jezicima i da ga ne uče jer im treba za posao ili jer stanuju na području gdje se govori, to je stvarno rijetkost.

Na Petoj ljetnoj školi bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika imala sam priliku prvi put raditi sa strancima koji uče naš jezik. Osim iznenađenja velikim brojem zainteresiranih, još je veće iznenađenje bilo saznanje da postoje oni koji su svojim trudom uspjeli stići do C1 ili C2 nivoa. Svaka čast! (:

Bila sam svjesna da će rad sa odraslim ljudima zahtijevati dodatni napor, drugačija objašnjenja, ali nisam bila svjesna obima tog posla. Naravno, za mnoge dileme postoji rješenje, samo što to rješenje nije uvek prvo čega ćemo se sjetiti kada nas neko zapita. I svakako, ako je rješenje logično, onda se pitanje i ne postavi. Stranac koji uči novi jezik najčešće i pita o onom malom broju izuzetaka gdje rješenje nije ni najmanje logično. Iznenadena sam bila mnogim pitanjima, iznenadena spoznajom koliko malo znamo o jeziku koji svakodnevno koristimo. Naveli su me polaznici Ljetne škole da dane ne provodim učeći samo njih, nego da učim zbog njih, od njih i za njih.

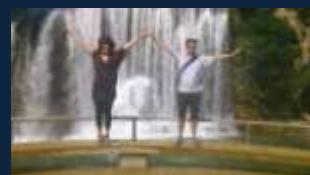
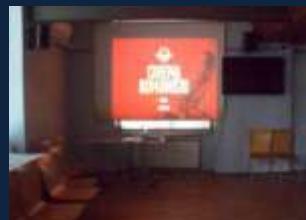
Različiti su bili motivi polaznika, a najzanimljivija je vjerovatno želja da se maternji jezik savlada učeći uz strance. Postoji jako puno, što opravdanih što neopravdanih, mišljenja o bosanskoj dijaspori, a jedno od njih je da ne mare za svoj maternji jezik. Da su u želji da se što bolje uklope u novu sredinu potpuno potisnuli svoj prvorodni identitet i jezik. Dženeta je promijenila moje stavove o dijaspori. Iako nije čak ni rođena u Bosni, odlučila je usavršiti svoje znanje, a sve zbog toga što ju je, kako sama kaže, stid jer govori i engleski i njemački i francuski jezik, a maternji joj je tako loš. Sada će Dženetino interesovanje biti moj argument svim onima koji misle da ne trebaju učiti svoj jezik.

Kako grupa polaznika sa kojima sam se družila nije bila jednoobrazna, tako nisu ni njihovi zahtjevi. Natjerala me ova ekipa da razmišljam koliko sam ja lingvistica ako govorim samo tri jezika (dva strana). Moram priznati da se vodim onim pravilom da čim postoji sumnja – postoji i problem, a to već dovodi do toga da ču, inspirisana svojim učenicima, i sama početi učiti novi jezik, ovaj put neki koji mi ne treba. :D

P.S. Čini se da sam ja od njih jako puno naučila, nadam se da su i oni od mene makar i upola manje. :D

Semira Džanić, predavačica
semira.dzanic@gmail.com

SEKCIJA LJETNA ŠKOLA BHS JEZIKA – JULI 2013.

Prvi susret sa BiH

Kako sam se počela baviti bh. historijom, politikom i kulturom

Ja se više ne sjećam kad sam prvi put došla u BiH, niti se sjećam kad sam prvi put čula za BiH, zato što je ova zemlja uvijek bila dio moga života, i uvijek će biti. Ja sam ovdje kod kuće k'o i u Njemačkoj, samo da to meni nije bilo jasno. I kad sam mala bila nije meni bilo jasno šta se u Bosni dešava i dešavalo.

Zbog toga mislim da je moj prvi susret sa BiH možda bio kad sam prvi put primijetila da nisu svi ljudi isti, da ne mogu ovdje svima da kažem „Allah i Manet“ ili „Sretan Božić“. To je bilo kad sam imala 8 godina, kad je jedan dobar drug mojih roditelja došao na kafu, i kad je otisao, rekla sam mu „Allah i Manet“. Poslije toga je moja mama meni objasnila da ja to ne mogu da kažem njemu zato što nije musliman.

Ja to nisam razumjela, zato što sam mislila da se to svima kaže u BiH. Dok sam skontala da ima Bošnjaka, Hrvata i Srba prošlo je puno vremena. Od tada nisam više svima govorila „Allah i Manet“ ili tako nešto slično, ali sam od tada uvijek bila pažljiva na način kako se ta osoba ponaša, kako i šta on priča.

I na taj način sam primijetila još dosta drugih razlika među ljudima koji žive u BiH i iz retrospektive mislim da je to iskustvo možda i bio povod za moj interes za bosansku historiju, politiku i kulturu, tako da zahvaljujući mom prvom susretu sa BiH našla sam i temu kojom želim da se bavim i u budućnosti.

Dženeta, C2

Moji prvi susreti sa BiH

Sjećam se još u Brazilu da sam čitala o Bosni, o ratu, o Sarajevu i viđala one slike u novinama, još crnobijele- slike vojnika, vatre, ljudi koji trče, djece, majki u maramama, bora na starim licima. Sjećam se kako su se ponavljale riječi- kulture, vjere, različitost. Sve mi se to činilo sumnjivo, s jedne strane, nevjerojatno sa druge, tužno sa treće, itd. Odlučila sam ići u Bosnu. I vrijeme je prošlo i vrijeme je stiglo. Putujem.

Sjećam se da sam stigla na aerodrom u Sarajevu sa puno prtljaga- odjeće, knjiga. Zašto sam ponijela toliko knjiga još mi nije jasno! Nisam došla da čitam, nego da vidim, družim se, upoznajem. Ramazan je bio i ljetni odmor na fakultetu. Prazno sve. I jedna vrućina koju nisam nikad prije osjetila. I kao jedan turist upoznavala sam grad- muzeje, hranu, šetališta, priče. Otkuda

početi istraživanje, ovo pitanje me je strašno mučilo prvih mjeseci boravka u Sarajevu.

Sjećam se također da sam tražila stan i našla ga! Moj prvi susret sa mojim budućim stanom... Sretna sam tamo bila. I jedne subote navečer sjedim kod kuće i slušam muziku koja dolazi sa polja. Pratim je. Odakle dođe? Izlazim iz stana, siđem stepenicama, i naiđem na jedan klub penzionera odmah dole gdje čovjek svira harmoniku i svi pjevaju narodnu muziku, od narodnjačkih do sevdalinke.

A sjećam se kada sam upoznala Sandru i prelijepi svijet jezika. Bila sam malo arogantna tada misleći da sam već znala dovoljno jezika pa mi ne bi trebao engleski. Velika greška. I Sandra me je naučila puno, ne samo o jeziku, a i o prijateljstvu.

Do kada mogu nabrajati svoje prve susrete sa BiH ne znam tačno; svaki grad, svaka rijeka, svaka osoba, svaka priča još čini ovaj efekat „prvim susretom“ u prvom trenutku upoznavanja. Možda kada ne budem to vie osjetila, moći će reći da sam se srela sa Bosnom i Hercegovinom. Međutim, ne želim da se to desi.

Umjetnost je način izražavanja svijeta, okoline i sebe. Može biti reprodukcija nečega i može također da ga stvori na novi način, da bude i reprodukcija i interpretacija i ono što najviše volim da bude i kritika o svemu. Umjetnost promjeni svijet. Kad nas učini da gledamo na stvari i pored nje.

Uprkos tome je još umjetnost jedno veliko tržište koje nam također ograničava pogled u smislu da već nam kaže šta je dobro, šta nije. Na ovaj način umjetnost sama sebe ograničava.

Andrea, C2

historije/istorije/povijesti

Historija Italije

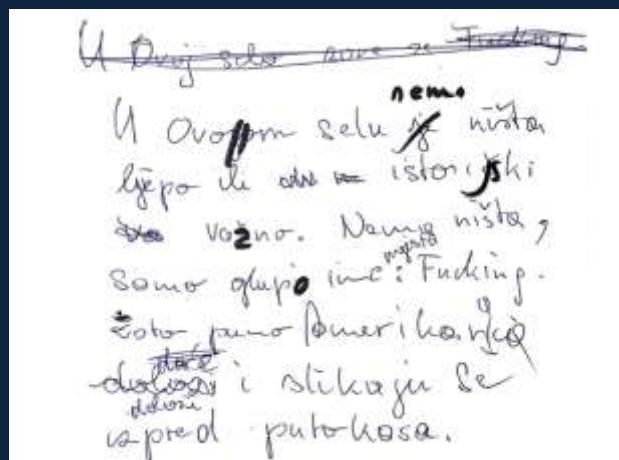
Italija je rođena, kao država, prije sto pedeset dvije godine, ali ima dugu historiju. Njezin glavni grad Rim, dugo je bio najvažniji grad u Evropi i možda u svijetu. Poslije kraja rimske civilizacije, na teritoriji Italije je bilo jedno važno doba koje se zove renesansa. Tada, u petnaestom i šesnaestom vijeku kultura i umjetnost opet su se rodile. Poslije srednjeg vjeka Italija je imala vrlo ružno doba u dvadesetom vijeku, fašizam, i nakon toga od hiljadu devetstvo trideset devete godine do hiljadu devetsto četrdeset pete godine imali smo Drugi svjetski rat. Poslije rata imali smo mir i ekonomski bum. Sada imamo krizu.

Alessia, B2

Istorija Grčke

Ve je počelo u osmom vijeku (prije nove ere) kada su se pojavili prvi gradovi – države (Atina i Sparta). Tada su bile i prve Olimpijske igre. Tristo trideset šeste godine p.n.e dolazi na tron Aleksandar Makedonski, koji je bio najveći vladar svih vremena. Tristo tridesete godine je izgrađen Konstantinopolj. To je bio početak Vizantijske imperije i doba blagostanja. Od hiljadu četrstotinu pedeset treće godine do hiljadu osamsto dvadeset prve godine je bio mračni period u grčkoj istoriji – period turske vlasti. Međutim, nismo izgubili nadu da ćemo ponovo biti slobodni. Hiljadu devetsto osamdeset prve godine Grčka je ušla u Evropsku zajednicu.

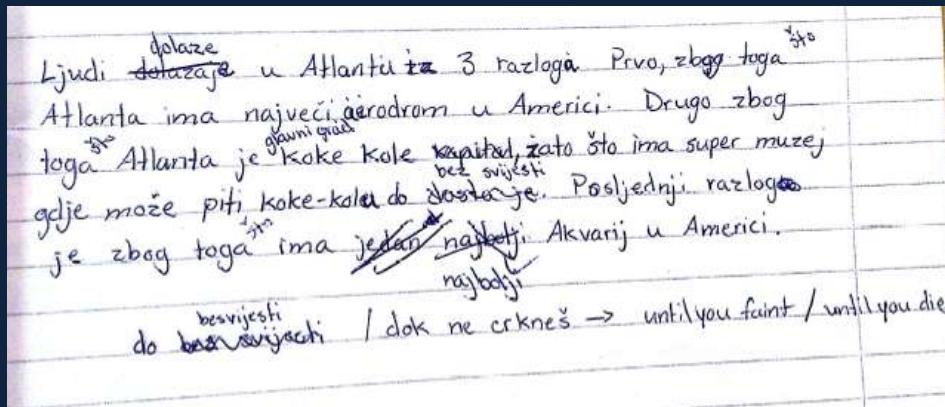
Hristina, B2

Gerlinde, B1

Harkanya je Bosancima najpoznatiji grad u Mađarskoj, zbog njegovih banja. Ovaj grad nalazi se najbliže Bosni i zato Bosanci su putovali tamo da kupe razne stvari jeftinije nego u Bosni, prije rata. Tokom rata oni otputovali su Pečuh i Harnkany da kupe benzin, (posebno tokom embarga) ali poslije došli su da prodaju benzin, kad ekonomski uslovi su se promijenili.

Peter, B1

Vania, B1

Basel

Basel je treći najveći grad Švicarske s oko 180.000 stanovnika. Nalazi se na sjeverozapadu na granici Francuske i Njemačke. Kroz njega teče rijeka Rhein. Tamo je snažna farmaceutska industrija, to znači proizvodnja lijekova, koja financira bogat kulturni život, posebno izvrsne umjetničke muzeje. Jednom u godini se održava najveći velesajam umjetnosti svijeta po imenu ART. U Baselu je bila izmišljena droga LSD, na dan Bicycle Day. Prvi cionistički kongres se dogodio u Baselu, to znači Izrael je bio osnovan tamo.

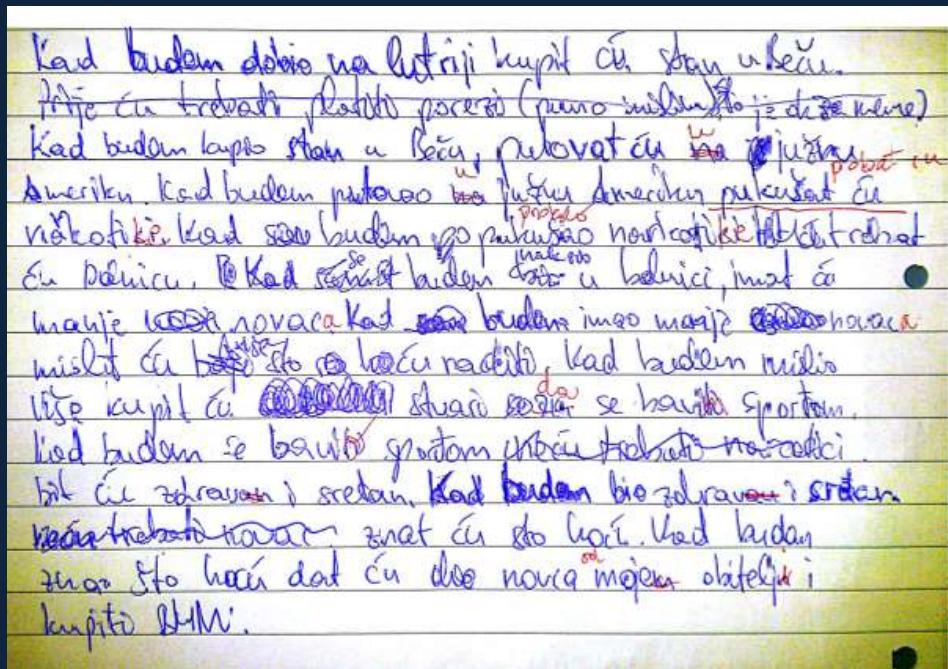
Cornelia, C1

Kevin Kenjan

Moj grad se zove Berkeley. Berkeley je mali univerzitetski grad u okolini San Franciska. Berkeley je poznat po svojoj političkoj tradiciji. Tamo, imamo mnogo protesta, protiv rata, diskriminacije, poljske moći, itd. Drugo ime za Berkeley je Narodna Republika Berkeleya. U stvarnosti, Berkeley je čudan grad. Trava se kopati u dućanima, a duhan je zabranjen u centru. Tamo studenti su u sukohu, tratskiště su protiv Maoista, Zeleni su protiv Demokrata, Komunisti su protiv socijalista, i anarchisti su protiv Sre. Na manifestacijama, Sre uživaju jednom glasom.

Kevin, C1

razne teme

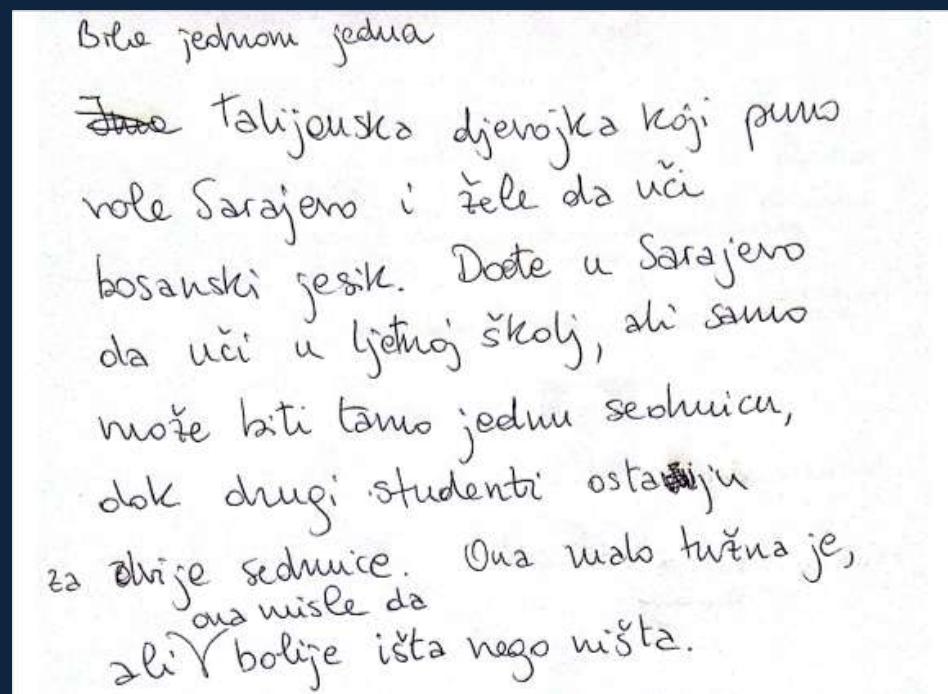

Bernhard, B2

1. Ako budem dobio na Bosanskoj lutriji sto tisuća maraka, moja supruga će odlučiti šta raditi s novcima.
2. Ako budem dobio na Bosanskoj lutriji tisuću maraka, potršit ću novce u kafićima.
3. Ako budem dobio na Bosanskoj lutriji sto tisuću maraka, zaboravit ću odmah da dobio sam ove novce.
4. Ako budem dobio na Bosanskoj lutriji samo deset maraka, mislit ću da to nije dobra investicija.
5. Kad bih dobio na Bosanskoj lutriji pet maraka, rekao bih da svijet nije pravedan.
6. Ako budem dobio na Bosanskoj lutriji jednu marku, tužit ću je kod predsjednika BiH konfederacije.
7. Ako budem dobio na Bosanskoj lutriji milijun maraka, čekat ću jednu godine prije nego što odlučim šta raditi.

8. Ako bih dobio na Bosanskoj lutriji deset milijuna maraka, pitao bih ljude u Sarajevu što fali ovom gradu.
9. Ako bih dobio na Bosanskoj lutriji sto milijuna maraka, sigurno bih izgubio račun.
10. Ako ne budem ništa dobio na Bosanskoj lutriji, ipak ću se vratiti u Sarajevo.

Maurus, B2

Alessia, B2

Gerlinde i Davide, B1

Zašto ne mogu slušati sevdalinku

Pišem to slušajući Damira Imamovića... i opet onaj osjećaj da ne mogu slušati sevdalinku.

Bilo je nekad kada sam to uspjela. Kad mi sve što je iz Bosne privlačilo pažnju. I stvarno mi se sevdalinka činila kao čista ljepota: u melodiji, harmoniji i tekstu.

Sada osjećam i bol i tugu kad je slušam... onaj gorki okus ljepote. Sličan je osjećaj kad sam tužna i na nebu sija mjesecina, velika i krasna... Ljepota me tada samo udari, i pokaže kako da nije pravo da oko nekoga sija noć dok je on samo melanhолija i muka.

Sa Sevdalinkom ne trebam biti tužna da dobijem isti udar... ponekad tačno taj udar tražim, mada, zadnjih vremena, najčešće od njega pokušavam bježati.

Pišem to slušajući Damira Imamovića... i opet onaj osjećaj da ne mogu slušati sevdalinku?

Možda ne mogu početi slušati, počevši, bolje ide... uživam sada u melanholiji. Muzika me popunjava, daje boju vlastitoj samoći. Gubim se u njoj... u zvucima instrumenata i u glasu Damira i u njegovom nježnom i preciznom dodiru žica gitare.

Nije lako slušati sevdalinku.

Jer sebi moraš dozvoliti da ti se tuga muzikom pretvori u izvor vlastitog života.

Andrea, C2

razne teme

Victor D. Kornićević

Domača zdecica

Ona se zove Iko řiba. Ona je nemirna i ona
Sedi puno i jede previše. Voli kerasti pilekino
ustinac na stolu.

Može rediti štak hoće, se penje na daskatu za
^{peglanje} neganje i spava gdje i kada želi.
Muči vodu.

Može pogesti jednog vole pčelino.

Ko je?

To je moja mama Tuna.

Victor, A2

Sebastián Esteban

Moja rođica zove se Marcela. Ona živi u Rosariju,
Argentini. Imala jednog sinog i jednu kćerku.
Ona je profesorka u školi.
Ona ne voli kuhati ali puno voli odjeću.
Imala dvije belje bluze ^{kao} ona je kupila u Splitu.
Na Hvaru kupila je više odjeće ~~ista~~ ^{no}
Ona voli putovati puno. Mislim da ona će doći ovde
sljedeće godine.

Sebastian, A1-A2

DAJI POSTOJEĆE MUŠKI I
ŽENSKI POSLOVI ??

26.02.2013.

Brandi Stefan

U DANASNE VRISENE, PO KOM MISLJENJU

NEBI TREBALA POSTOSATI RAZCIKA IZREDU.

MUŠKIH I ŽENSKIH POSLOVA.

SA MISLIM DA SVAKI MUŠKARAC TREBA

POMAGATI ŽENI OVO KUĆANSKIH POSLOVA

SER DANAS I ŽENE IMASU RESOVE I

#

AKO BI SVE SAME MORALE Raditi onda

NEBI MALE SLOBODNOG VREMEA ZA

SEBE ; PORO DICU !

Stefan, A1-A2

Moj najbolji prijatelj se zove ROBERT. Imam ~~ne~~ ^{šta} naman koliko godinama ima, ~~zato~~ ^{što} ~~ne~~ ^{da} kaže mene ROBERT i ja ~~mislim~~ ^{što} ~~ne~~ ^{da} otok u visu o hrvatskoj ROBERT i ja idemo ~~u~~ uvijek zajedno ^{na} svakomjesto. Kad goda se želi da mora da vozit puro pa ja on da nesti da jesti i onda je sretan.

jedem

Nikola

Nicole, A2

Moja prijateljica Ivana je bosanka, živi u Ženici ali kada bi
sam mogla ona je njezina obitelj bila su u Rijeci, poslije
ona je živjela u Zagrebu, sada živi u Čakovcu Zagreb i živi
njeno odjeće radi. Ona takođe je u Njemačkoj često posjeda
tamo radila sam u Kao profesorica na hrvatski jezik
Ivana je puno visoka, optimistična i vesala. Uvijek ima
smiješak. Ima dvadeset i osam godina.

Njezina kosica je kratka i kovrčava. Njezina frizura je
modernu.
Ona je velika prijateljica

Natalia Veiga

Natalia, A2

HANA PREČEĆELOV

ال تاريخ _____ اليوم _____

JA I SPORT

VOLIM FUDBAL, KAD SAM BILA MALA
JA SAM SE IGRALA SA DDECOM IZ MOG
SELA I SA MOJIM BRATOM.

VOLIM GRUPE IGRE, VOLIM KORISTAN
SPORT. VOLIM TRČANJE, AŽI JA TRČIM
KAD MI TREĆA - UČESKOM DA LIHVATIM
AUTOBUS ZA ŠKOLU; ILI ISTO, RADU VRTU
JE VELIKI SPORT ILI IČI U ŠKOLU NA BICIKLU.

NEМАM OMILJENOG SPORTOVISTA I ISTO
NEGLEDAM ZIMSKE I LIJETNE OLIMPIJSKE
IGRE, SAMO KAD ZNAŠ DA NEKA ČEŠKA
OSORA MOže OSVOJIT MEDALJU.

NE VOLIM GLEDANJE SPORTA, RADICE SE
RAVNI SPORTOM.

Hana, A2

Sport

Esther

Jai nemam omiljeni sport ili omiljenog sportista, a ne volim gledati sport na televiziji. Ali ja volim ~~koristiti~~ trčati u Šumi, kupati se u jezeru ili rijeći ljeti, ~~ise~~ ili voziti biciklom. Zimi ja također volim skijanje. ~~jer~~ ja ne volim gledati sport, ja ne mogu reći da li volim ja više zimske ili ljetne olimpijske igre.

Esther, A2

sa ispita

B1

Napišite deset savjeta (rečenica) o tome kako biti (postati ili ostati) sretan/sretna!

Dennis

1. Treba mi puno kafe.
2. Mogu biti sretan bez ispita.
3. Ne mogu biti sretan kada vidim male životinje.
4. Mogu biti sretan kada neko mi želi sretan put.
5. Kada dnevno idem na stadion, mogu biti sretan.
6. Ostajem sretan sa palačinkama sa mačkom. (Vidi objašnjenje na posljednjoj stranici)
7. Bez klasične muzike ne mogu da ostajem sretan.
8. Ja sam bio u Sarajevu. Sada mogu da ostajem sretan.
9. Zašto? Jednom sretan, uvek sretan!
10. Ja sam samo sretan kada moje profesorice su sretne.

Gerlinde

Ja sam sretna kad test gramatike je gotov! Sretna sam kad ne čujem ništa od genitiva, akuzativa.... Boli me glava od imperativa. Sretna sam kad samo mogu da pričam kako osećam da je uredu. Sretna sam kad samo moram da čitam i pričam, to je naj interesantnije.

Uvijek kad hoću da izim gramatik pravim više grešaka! Ali ja mislim da bez gramatike ne budem na višem nivou Bosanskog jezika! A onda neću biti sretna. Teško mi je zbog toga. To je dugu put da mogu biti sretna sa mojom Bosanskom.

Mirjam

1. Ostavljam svoju zemlju i putuj u svet.
2. Uzmi samo deset stvari sa sobom.
3. Prvi put kad ćeš biti u zemlji traži kavanu i pij kavu ili pivo.
4. Idi u trgovinu i kupi biciklo.

5. Sa biciklom vozi u sljedeće selo.
6. Pitaj najstariju ženu iz sela ako možeš da spavaš u njenoj kući.
7. Uči od nje kako praviti tipično jelo njene zemlje.
8. Putuj sa biciklom dalje.
9. Nakon tri mjeseca kupi biciklo i kupi stari auto...
10. Tako dalje, putuj oko sveta tako i uživaj.

B2

Zašto bi iko trebao učiti bosanski, hrvatski, srpski jezik?

Kristina

Bosanski, hrvatski, srpski jezik je jedan od najzanimljivijih jezika na Balkanu sa dugom istorijom. Neko bi trebao učiti ovaj jezik da može komunicirati sa svima ljudima iz bivše Jugoslavije. Takođe bivša Jugoslavija ima puno dobrih filmova i knjiga, koje bi neko htio pročitati na bosanskom, hrvatskom, srpskom jeziku. Bhs jezik ima veoma zanimljivu gramatiku i to je jedan razlog da uči neko bhs jezik.

Bernhard

Prvo, ja mislim da se treba znati slavenski jezik. Kada se zna jedan, može se razumjeti drugi isto. Balkan je regija o kojoj se zna pre malo. To je super za vaše političare ali loše za ljudi. Drugo, puno ljudi misli da zna četiri jezika iako je to samo jedan jezik. Na kraju, ja mogu govoriti hrvatski na odmoru, što drugi Austrijanci ne mogu. Poznajem čevape, burek i dobre rakije. Jede se previše mesa i hljeba. Ja sam upoznao zanimljive i pametne ljudi. Ako Bosanci ne mogu ili neće putovati, važno je da ljudi dodu u BiH. I sada ja više znam o islamu.

C1

Napišite mini-eseje na teme:

Sevdah danas

Daniel

Svako jutro slušam radio u Sarajevu trenirajući jogu. Mislim da puštaju aktuelne šlagere. Nisu to 'sevdalinke', ali većina je tužna i melanholična. Pjeva se tamo o sličnim temama kao u sevdahu, to jeste o nesretnoj ljubavi. Jučer, danas, sutra, ljubav će uvijek biti naša tema broj jedan.

Ko je nama Tito?

Cornelia

Josip Broz Tito je najveći junak bivše Jugoslavije. Borio se protiv Njemaca i četnika u Drugom svjetskom ratu kao partizan i smislio je trik sa mostom na Neretvi u Jablanici, da smjesti Njemcima. Na drugom AVNOJ u Jajcu je osnovao drugu Jugoslaviju kao Socijalističku Federativnu Republiku Jugoslaviju SFRJ sa šest ravnopravnih republika. Postao je predsjednik za cijeli život i kada je umro svi su bili tužni. Do danas ima u državama bivše Jugoslavije nostalgija po njemu i po njegovom vremenu poznata kao 'titostalgija'. Tito je volio filmove i gledao je više od 8000. Bivši partizan je volio prije svega partizanske filmove.

Sarajevski žargon

Cornelia

Sarajevo ima svoj žargon, koji znaju svi stanovnici. Ima riječi iz njemačkog kao cener za deset maraka. Puno riječi ima posebno za lijepе žene kao riba, treba, bomba. Žvaka znači poljubac. Ali najsmješniji je, mislim, sifoni.

Daniel

Rajvoski žargon:

U glavnom gradu Bosne i Hercegovine se često sluša žargon na ulicama. Kad koriste žargon, stanovnici hoće pokazati da pripadaju grupi koja je cool, hoće se razlikovati od drugih.

Kiran

Sarajevski žargon je važan dio kulturnog života u Sarajevu. Kad sam došla u Sarajevo, naučila sam puno riječi od žargona. Prvo sam naučila „Rajvosa“ što znači „Sarajevo“. Druge važne riječi su: jaran/jaranica (što znači prijatelj/prijateljica), bolan/bona (što znači mušarac ili djevojka).

Oh, taj aorist!

Cornelia

Neću koristiti aorist u ovom eseju. Nisam razumjela šta je stvarno ili kako se koristi. U pjesmama i u poeziji se često koristi aorist. Oblici nisu tako teški ali značenje. Zar ne bacimo aorist? kao imperfekt?

Kiran

Aorist se koristi u književnosti i u svakom dnevnom životu. Na primjer, kad bih rekla „odoh“, to znači da sada odem ili tek sam otišla. U knjigama, aorist je korišten za prošlost. Na primjer, kad neko je nešto rekao, napisano bi bilo „reče on/ona“. Ne volim aorist jer mi je teško.

Jedan čovjek, dva čovjeka, pet ljudi – zašto učiti gramatiku?

Cornelia

Volim učiti gramatiku, zato što mi treba sistem. Uvijek tražim logiku u jeziku, zato što mi nedostaje osjećaj. Samo nemam osjećaj za jezike. Ne slušam zvuk i što zvoni tačno ili netačno. Ali ipak možemo baciti aorist.

Daniel

Gramatika je važna kad hoćemo da ljudi nas razumiju. Ne treba da se sve piše i sve kaže bez greške, ali mora biti minimalna logika. Ali mislim da je u jezicima najvažnije „Wortschatz“, zato što u slavenskim jezicima gramatika je slična, ali rus ne razumije bosnjaka ili hrvat nekog iz slovačke kad jedan ne zna kako se kažu osnovne riječi na jeziku drugog. Na primjer, kaže se krompir „brambor“ na češkom, „zemiak“ na slovačkom a „karmoška“ na ruskom jeziku.

C2

Dženeta

Da sam ja Neko: Kako biste riješili političku, kulturnu i socio-ekonomsku situaciju u Bosni i Hercegovini?

Naći jedno rješenje za političku, kulturnu i socio-ekonomsku situaciju u BiH je možda i nemoguće, zato što puno stvari u prošlosti su bile povod za našu današnju situaciju, a prošlost se ne može promijeniti.

Na prvi pogled sam mislila da možda jedan zakon protiv korupcije može pomagati, ali uvijek ima neko ko će naći put čime ta osoba može izbjegavati zakone. Znači da zakoni nisu dugoročno rješenje.

Kad se samo gleda politička situacija, prva stvar koju bih uradila je da uspostavim više transparentnosti i da se riješim problema sa korupcijom. Transparentnost bih uspostavila da ljudi mogu vidjeti gdje se troši budžet od vlade, i da više kontroliraju vladu. A riješila bih se korupcije da i prosječni ljudi imaju šansu da dobiju dobar posao, da izbori mogu biti pošteni, i smanjila bih plate od političara.

Sve to bih uradila za ljudi, ali na jedan način su i ljudi iz BiH problem, zato što se ne bave puno politikom. Puno ljudi mora shvatiti da oni imaju priliku promijeniti političku situaciju u BiH. Kad bi ljudi bili aktivniji (nego sad), možda ne bi danas bila takva situacija.

Kad se gleda socio-ekonomski situacija, i ovdje bih uspostavila transparentnost i riješila problem sa korupcijom. Ista je priča kad se gleda kulturna situacija. Sve kulture moraju biti jednake, da se može nešto promijeniti. Nijedna kultura ne smije da misli da ona više vrijedi, i moraju učiti o drugima kulturama, da bi se više poštovali, ali opet, to je sve politika.

Ja kad se gledaju sve situacije, vidi se da u svima transparentnost kao pozitivna stvar i korupcija kao negativna stvar igraju veliku ulogu. Znači kad bih bila neko svugdje bih prvo uspostavila transparentnost i riješila bih se korupcije, zato što ja mislim da će se sve drugo poslije toga složiti.

Andrea

Pismen u borbi protiv Nepismena

Šta je biti nepismen danas? Ovo pitanje traži potpuno drugačiji odgovor nego što bi tražilo prije sto godina kad ljudi uopšte nisu imali formalno obrazovanje, niti su znali značenje slova.

Danas svi idu u školu, svi koriste internet, svi znaju kako se crtaju slova! Ali, šta je biti nepismen danas?

Naravno, svi idu u školu ali ne svuda. I u Brazilu, i vjerovatno u Bosni po selima, i u puno zemalja gdje vlada siromaštvo, postoje ljudi koji nemaju nikakvo formalno obrazovanje, mada slova plešu svuda, na televiziji, po reklamama na zidovima gradova itd. Šta njima znače ti znakovi, ne bih znala odgovoriti.

Šta želim reći je da postoji više stvarnosti vezanih za pismenost i nepismenost u savremenom dobu: ona ljudi koji nemaju pojma šta znače ovi znakovi, ona ljudi koji znaju šta oni znače ali nemaju sposobnosti da rade s tima, i onaj treći primjer, koji sam spomenula odmah na početku teksta, gdje ljudi imaju sposobnost, bili su u školi, ali ih uopšte ne zanima šta ovaj svijet slova i riječi i rečenica omogućava ili kako ovaj svijet slova i riječi i rečenica može pretvoriti banalno u ljepotu.

Naravno da je obrazovanje nešto bitno. Svima to treba. Da zamislimo svijet gdje svi to imaju. I to je naš svijet, ovdje u Evropi, naprimjer. To je svijet naše djece koja idu u školu ali kad dođu kući, sjednu ispred računara i dopisuju se preko fejsbuka sa prijateljima. Lijeni smo. I ja sam lijena. Više puta umjesto da uzmem knjigu da čitam, umor me natjera da sjednem i ja pred kompjuter da gledam sajtove i majlove i šta su mi prijatelji postali na fejsbuk itd. Slova plešu opet ispred nas, i ispred mene... šta ona znače?

Jedan dragi prijatelj iz Brazila, kad sam otišla u Bosnu, zamolio me je da mu pišem pismo. Uradih to. Napisala sam jedno, dva pisma... On se postidi i reče: „ne mogu ja napisati pismo, jednostavno, ne znam kako se to radi više“.

To je kao da sve što smo postigli pismenošćm polako gubimo. Dobili smo mogućnosti savladati sve, ali smo se izgubili u suvišim infomacijama, i na kraju dana, pred kompjuterom, gledam kako mi lijepo stoje knjige na polici, i nastavljam svoj siromašni život ispred ekrana.

Pisati je čitati. Jedna stvar ne postoji bez druge. Ne čitamo kvalitetno, ne pišemo kvalitetno. I tako je danas siromašan svijet pismenih, kojima možda značenje onih znakova – ili slova - isti je kao što je za one koji bukvalno ne znaju šta je to. Pismen u borbi nepismena? Da. Ali se sad dodaje još jedna borba, ona protiv pismenih nepismena (ili nepismenih pismena?).

dodatne zadaće

Izvještaj o putovanju u Jajce

Putovala sam sama, autobusom, do Jajca prošle sedmice. Bilo je dugo putovanje autobusom zato što smo stajali u Visokom, Vitez, Kaknju, Zenici, Travniku, Donjem Vakufu.

Jajce se nalazi u srednjoj Bosni, tako da ima super prirodu, uključujući vodopad. Kad sam stigla u Jajce, moj prijatelj Anes me je dočekao na autobuskoj stanici. Išli smo na kafu pa poslije petnaest minuta je došao prijatelj od Anesove majke koji je član opštinskog vijeća. Pričali smo o situaciji u Jajcu što se tiče razvoja i lokalne vlasti. Jajce ima novog načelnika i novu koaliciju u vijeću tako da je gospodin optimističan da će unaprijediti razvoj na dva bitna načina: poljoprivreda i turizam.

Poslije tog sastanka smo Anes i ja išli na čevape. U Jajcu se ne jedu čevapi sa kajmakom kao u Sarajevu. Hljeb i meso su malo drugačiji, drugi ukus, ali meni je dobro bilo.

Onda sam upoznala još jednog člana opštinskog vijeća. Ovaj član kaže da je novi načelnik isti kao stari i da ništa ne ide na bolje u Jajcu.

Kiran, C1

Mala Sandra je išla na izlet

Bila jednom jedna učiteljica. Sabrala je sve svoje ovčice ispred Zemaljskog muzeja kao ovčarica, koja kontrolira popisom da li su svi prisutni. Obilježivši kvačicom sve, ušla je u autobus. Sjela je u prvi red, zato što je bila šefica. Autobus je vozio i vozio, ovčice su razgovarali i mala Sandra je kihala. U Travniku, gdje su se zaustavili, natherala je svoje povjerenike zajedno sa svojom prijateljicom da idu u kafić, čija bosanska kava je uključivala cigaretu i šibice. Brojeći Sandra je pazila da se niko ne izgubi pri povratku u autobus. Opet autobus je vozio i vozio i mala Sandra je šmrcala. Došavši u Jajce vrućina je pogodila putnike kao udar. Primila (dočekala) ih je vodičica. Prije penjanja na tvrđavu odobrila im je rok milosti u hladnim katakombama. Mala Sandra je ubrala malo cvijeće i zataknula ga je na sunčane naočale.

Poslije obilaska je mala tratinčica na Sandrinim sunčanim naočalama uvenula. Spasenje od neljudske temperature je donio prskaći vodopad. Popuno promočena mala Sandra je došla u restoran, u kojem je sjedila i šmrcala. Pojela je dvije ribe s glavom i perajama. Po plivanju je zla žara (alga) žarila Sandrin list. Mala Sandra je samo mogla misliti: sladoled, sladoled, sladoled. Tek kad ga je imala sve je bilo dobro. Šmrcala je.

Cornelia, C1

Ružičasti sanduk na univerzitetskom kampusu

(Vidi objašnjenje na posljednjoj stranici)

Univerzitetskom kampusu stoji jedan mali sanduk od drveta sa veličinom otprilike 3 puta 3 metra.

Čini se da nitko ne zna za što ovaj sanduk se mora koristiti.

Možda je kao ljetni kafić? Ili trafika? Ili komora za starudije? Ili nužni smještaj? Ili kao zatvor-ćelija za lijene studente? Ili prototip IKEA-kuće koja se mora sagraditi (po principu uradi sam)? Ili kamp-kućica bez kotača?

Možda to je nešto totalno drugo! Možda ovaj sanduk ne postoji zapravo? Možda to je samo umjetnička instalacija, samo projicira sliku sanduka, ali izgleda KAO da je stvarno tamo.

Pri tome to je samo optička varka! Tsss.....!

Sabine, B2

Kako biste vi riješili zamršenu situaciju u BiH?

Ja bih riješila zamršenu situaciju u BiH na vrlo jednostavan način. I kažem još, riješila bih zamršenu situaciju ne samo u BiH nego i u svijetu.

Ja bih opet stvorila savez nezavisnih država, odnosno države koje su najzavisnije u svijetu, npr., sve južne i siromašnije države, kao one iz cijele Južne i Centralne Amerike (uključujući i Brazil, i Argentinu, i Meksiko! Bogate zemlje s puno siromašnih ljudi), cijele Afrike, cijele Azije i one iz Balkana. Bojkotirali bismo sve proizvode koji dođu iz Evrope i SAD. Pored toga, brzo bih kontaktirala naučnice koje se bave stvaranjem alternativnih načina energija – kao ona napravljena od sunca, smeća i otpada itd – već nam je jasno da postoji ova tehnologija, ali se ne koristi jer nije rentabilna. Uništivši trgovinu nafte, lakše će biti uništitи i trgovine novca.

Sad nema više para, i ima prijateljstva između siromašnih zemalja...

Poslije bojkota, svijet kako ga znamo bi se počeo rušiti. Ljudi iz siromašnih zemalja bi počeli između sebe zarađivati. Bogate zemlje sa sjevera bi počele razmišljati o budućnosti bez svojih kolonija.

Ne bi se desili ratovi, jer siromašni nemaju oružje i bogati ne bi smjeli napraviti pokolj i stvoriti pakao u zemlji: krvoproljeće bi bilo uzalud, dugo bi trebalo da se očisti krv i, na kraju, ne bi mogli živjeti bez ostalog svijeta.

Ljudi bi počeli živjeti bolje, i na kraju ne bi bile potrebne više ni države niti granice između njih. Nacionalno pitanje bi bilo istrošeno, bez smisla, jer jednostavno, bolje ljudi žive. Na koncu, svi problemi u BiH bi bili riješeni, jer nema više BiH, nema više Republike Srpske, nema više Brazila, samo ljudi, ljudi koji uživaju u miru i harmoniji, kao muzika, muzika života.

Andrea, C2

Ptičiji planet

Nekada davno, tačno 78 svjetlosnih godina udaljena od Zemlje, bila je jedna planeta gdje je živjelo puno ptica.

Sve životinje koje znamo su također tamo živjele, osim onog ljudskog što smo mi. Svakako, tamo, svaka životinja je sebe posmatrala kao ljudska i ostale kao životinjske, u smislu da su mislile da samo kod sebe imaju kulturu, i van sebe, sve je samo nesvjesna priroda. S obzirom na to, neki Indijanci u Brazilu su potpuno upravu jer kad gledaju oko sebe znaju tačno da i Jaguari i ostale životinje žive potpuno kao ljudi, i gledaju i ljudi kao životinje... na ptičijoj planeti, ptice nisu bile svjesne ovoliko pa su mislile da jesu moćnije od svih. Ali je ovo druga priča za drugu priliku. Vraćamo se na ovu priču...

Jedan dan, tačno 77,999999999999 svjetlosnih godina udaljena od Zemlje, mama ptica primjećuje da možda druge životinje misle također kao one. I organizovala je jedan sastanak u šumi. Onaj dan ptice su plesale cijeli dan i noć i cvrkutale, i neke od njih su odlučile da idu na putovanje, da upoznaju druge načine života.

30 ptica je otišlo zajedno. I letjele su dugo tražeći druge načine života u svemiru. Duga je noć u svemiru. No, bilo je kao da je od njih potekla svjetlost: prelijepo je bilo za one koji su uspjeli to vidjeti.

Nakon dugog putovanja, došle su na Zemlju godine, sad ne znam tačno, otprilike 10000 prije našeg doba. Tada su kontinenti bili samo jedan komad. I živjeli su dobro. Već je postojalo puno životinja na Zemlji. Lijepo im je bilo tu, slično njihovim kućama.... I tako... one su se umnožavale između sebe i sa pticama sa Zemlje... ali su sačuvale svoju priču, odakle su došle, i ova priča se pamti još danas.

Već ima 100 godina... moguće od krajev 19. stoljeća one se nađu negdje u svijetu, onda plešu cijeli dan i noć i cvrkuću. Prošle godine su se sakupili u Sarajevu tokom zime. I tada su dugo dugo plesale i razmišljale da je možda već vrijeme da se vraćaju kući, jer, zbog okoline, Zemlja nije više ono šta je bila prije.

Andrea, C2

Pričam vam priču

Opet je zima. *Opet je vrijeme da se okupe*, mislio je starac. Znao je da će se uskoro nešto loše desiti. Predugo je živio i gledao kako se svake godine ugasi jedan život. Previše puta je gledao kako ti crni osvetnici uzimaju stvari u svoje ruke. *Opet će to uraditi*, mislio je dok je prolazio pored tramvajske stanice gdje su prošle godine svojim kandžama i kljunovima napale i ubile čovjeka koji je prevario komšiju. *Opet će to uraditi*, mislio je dok je prolazio pješački prelaz gdje su prije deset godina napale dječaka koji je naljutio svoju majku. *Opet će to uraditi*, mislio je dok je ulazio u haustor ispred kojeg su prije trideset godina pojele oči a onda i ostatak tijela njegove žene jer mu nije bila dobra žena. Te su ptice bile dio njegovog života, i on je bio dio njih. Njegova sudska je vezana za njih. One su vezane za njega.

Ušao je u topli stan, skinuo kaput prekriven snijegom, napravio šoljicu toplog čaja i sjeo pored prozora. Snijeg je počeo padati sve jače i jače. Znao je da će večeras doći. Dolazile su svake zime. Sjeća ih se još dok je bio dječak. Ali tada...

tada su bile vesele. Tada su cvrkutale, i nisu bile crne. I nisu bile opasne. Tada su bile samo ptice.

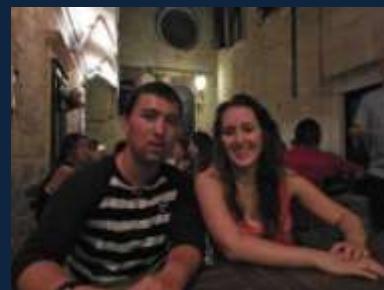
Zašto nisam zaštitio Jelenu? Zašto nisam spasio dječaka? Zašto sam pobjegao kad sam video ranjenog čovjeka?

Ugledao ih je kako se okupljaju. Znao je da je vrijeme za novu žrtvu. Ugledao je momka koji je išao pravo prema pticama. I znao je. Znao je da je momak sljedeća žrtva. Momak je predugo bio odsutan. Momak je uzrokovao previše boli. Starac to više nije mogao gledati. *Moja sudbina je vezana za ptice, i njihova je vezana za mene.* Izletio je iz stana, onako u papučama. Odgurnuo je momka i ptice su se obrušile na njega.

Nakon nekoliko trenutaka, momak je ustao, krv mu je išla niz lice, a na mjestu gdje je pao starac nije više bilo ničega. Ptice su odletjele. Ostao je momak. Ostao je ožiljak. Ožiljak kao opomena da se vrati djevojci.

Sabina Bečić, predavačica

SEKCIJA CLI STUDENTI/CE U SARAJEVU – JULI/AUGUST 2013.

eseji, dnevnički zapisi

čvoran Zadaca Avg 11/12

Ja Ću otici ¹² u Bosne u ponедjeljak.
Ja sam, tužna ~~stolatka~~ Bosna. Ali bit će mi
lijepo što sam u Kanadi. Sviđa mi se
Bosna zato što ima najbolju kafu i
najbolje ljudi. Ali u Kanadi ću vidjeti
moga prijatelja koje valim. Živim u
Kalganju. Kalgan je hladnije od Bosne.
Ali Bosna je više vlažnija od Kalganja.
Također, kod kuće ćući u Lloydminster
i vidjeti cu (mogu momku). Ja Ću ostati
sa momkom ^{svig} tri dana. Bila sam u
Bosni prije dvije godine. Ja Ću se vratiti
sljedeće godine. U petnaestog Avgusta
ću pobjediti Unomom. Zbogom, Bosnij!

Lauren. Zadoca - Vg. August 11/13
Imam poklon koji sam dobita od moje majke. ~~To~~ je knjiga koju sam voljela. Majka priateljica ima psa koji je lijep. ~~To~~ je pas sa kojim idem u park. Njen pas ima insekte kojih se plasim. Danas som uvela Anu sa kojom sam doručavala juče. Pijem pivac sa Anom sa kojom gledam juderidu no posao. Volim tvoj momka kojem je sretna macke. Ima smo u Hrvatsku u kojoj cemo zivjeti pet godina. On student je i su pomenuti koje znam. On student i žive u Bosni. Sa Kojima učim.

Lauren, BCS 100

Moj prvi posao je bio sekretar ~~mi~~ a avokat ~~ja~~?
 u čira vlasti. Bioeo sam svoj posao i boljeo samje?
 Rađao sam ~~za~~^{zadovoljstvom} telefonom. Mređo sam ga jer je bio
 sluh, leđa i homofob. Ieo je mnogo krođana
 svaki dan, ali je bio vink. Morao sam se javiti ^{bez} (imperfective)
 na telefon i organizovati stvari. Nisam imao mnogo
 posla. Razgovarao sam sa mojim prijateljima i
 bratom satima telefonom svaki dan. Moja šefica mi
 je napravila prvu prijateljku ~~na~~ ^u filijali. ~~Melega~~ je
 stvari na filijali. Rađao sam joj mnogo svitava, kosa,
 parfajoža i krompira. Način ^u sam o ~~u~~ pijući vođu ^u i
 školama. Trenutno je bio avokat takođe. Pogodao sam
 mu ~~u~~ ^u moličnosti ~~u~~ slučaj. To mu je ^{bio} ~~u~~ gumen. Igrao
 sam kompjuterske igre i pogodao ~~u~~ ^u poček
 muziku u uredu.

* Moja šefica ne je dobara ~~u~~ fejsbuk.

* BCS phrase is: vožnja u pijanom stanju.
(drive in a drunken state of being)

* molesting = zlostavljanje
(so, → mogao sam mu ~~u~~ slučaju zlostavljati.)

Moj iskaznik sportače je bioš nisam u imat te istavu. ~~počet~~
 i plove oči i ~~zadržati~~ stvar. On je bioš mladić od
 men. Imat je mnogo lepega uga i ~~na~~ ^{članak} kože. Bolni
 materijalne stvari. On je imat ~~boljeg~~ ^{članak} i lepe slike. Bolni je
 materijalnu i druge ~~članak~~. Bit je ~~boljeg~~ ^{članak} materijala od men.
 Imat je posao koj ~~na~~ ^{članak} mnogo novca i on je mi kupio
 mnogo stvari. Ja ty to voljeti zbor ~~članak~~. Često mi se
 serija "prada kralj." Neće voljeti pivo voda i slatkiše. Neće voljeti
 voćku i neće pušenje. Pozn je me ručku posle zabave. On je
 mjesto ~~zadržati~~ ^{članak} mi. Bit je feminist i neće imati pacu.
 Jelikum da je iz Švedske ili da imaju ~~članak~~ E). Ja ne
 tražim mesto.

No, not at all!

Одлично!

Quentin, BCS 100

Esej sa kondicionalom

Danas sam razumjela kondicionalne rečenice (mislim). Da sam ih razumjela ranije, bilo bi lakše. Za neke stvari je jednostavno potrebno vrijeme.

Nakon časa smo otišli na predavanje „From Bosnia, with love“. Mislim da je predavanje bilo zanimljivo. Ovo će zvučati čudno, ali sam sretna da ne znam

mnogo o muslimanskoj kulturi u Bosni jer nemam predrasuda o tome kakav je život ovdje. Ponekad se osjećam glupa što ne znam, ali kad bih znala, ne bih mogla biti „openminded“. Nemam mišljenje, dakle ja sam kao „sponge“. Od drugog do četvrtog augusta imamo slobodan vikend. Nisam sigurna šta će raditi. Kad bih otišla u Beograd, pričala bih sa profesorom sa Muzičke akademije (nadam se. Čekam email). Kad ne bih mogla ići u Beograd, išla bih u Dubrovnik sa prijateljima. Da mi je ostalo još para, kad sam kupila avionsku kartu, mogla bih ići i pričati sa još ljudi.

Esej o omiljenom festivalu

Gdje živim, nemamo velike festivale već manje festivala. Imamo Oakdale festival čokolade, Stockton festival špangle, Lodi festival grožđa i Linden festival trešnje. Najveći festival je vjerovatno Stockton festival špangle i najmanji festival je Linden festival trešnje. Nemam omiljeni festival pa će pričati o Lindenovom festivalu trešnje.
U Lindenu, festival je u školskom kampusu. Ima hrane, stvari za kupiti, bendove na sceni koji sviraju svakog dana, i najvažniju stvar, izložbu automobila. Svi stari poljoprivrednici pokazuju svoja auta. Nisam sigurna zašto muškarci vole auta. Možda jer troše previše novca na njih.
Mislim da Evropa ima bolje festivale... zanimljive festivalе...

Ispitno pitanje: Moje sarajevsko iskustvo

Moje sarajevsko pivo je / je bilo super. Nisam mislila da će zavoljeti ovaj grad, ali nakon što sam živjela ovdje mjesec dana, mogu reći: „Volim Sarajevo.“ (ili bi „sviđa mi se Sarajevo“ bilo bolje? ☺)
Ima mnogo stvari za raditi/vidjeti ovdje. Ovo su nekoliko mjesta da mi se sviđaju: Zlatna ribica, Baščaršija, Sarajevska pivara, BBI Centar, Torte i to, Slatko i slano i Alta. Kretanje kroz grad je lako. Ima mnogo tramvaja svakog dana i jeftino je. Zavisi gdje kupite kartu, međutim. Ako biste kupili kartu na tramvajskoj stanici, potrošit ćete samo 1.60 KM. Ako biste kupili kartu u tramvaju, potrošit ćete 1.80 KM. Ali ne morate kupiti kartu, ali pazite! Muškarci koji nose plave košulje mogu dati vama kaznu! Morat ćete platiti 26.60 KM... tvoj je izbor kupiti ili ne kupiti kartu.

Ljudi ovdje su fini – na primjer u mojoj zgradbi svaka osoba će reći „Dobro jutro, dobar dan, prijatno, čao.“

Zabavno je probati govoriti sa njima. Uvijek je dobro dok ne shvate da ti nisi odavde. Onda probaju govoriti engleski sa tobom- Prije dvije noći sam mogla pričati sa jednom ženom u liftu o stvarima i ona nije znala da nisam odavde. (mislim / nadam se)

Dok smo bili u Sarajevu, imali smo četiri ekskurzije. Išli smo u Mostar/ Počitelj, Jajce, Dubrovnik i Skakavac. Nas četvero iz CLI programa smo išli na sve ekskurzije. Sve je bilo super i zabavno.

Marielle, BCS 200

Статија је био овтет. Ишад
сам у центар града са Маријом.
Илија смо у претоварнице и у
кафана. Он^а смо купили сладолед
од Чекотице и од Молитве.

Једните сладоледи, спуштали
смо џемку и посматрала смо
њуле и тијеле кроз прозоре.

Почесно сам "Треба ми кафа и
онда смо ишли у кафана. Прије
нето што смо ишли у кафана,
~~кој~~ купили ^{дом} сладоледа (овтет)
Купивши сладолед, потпуно смо
стигли у кафана. Марија је најчешћа
хапчина, и ја исто. Нагучивши
кафе, урадили смо залогу.

Одлично!!!

Xose Gomez

30. Јул 13.

Мој смртвени фестивал /дан, и
смртвени дан мојег обичаја — feminire!
је дан мртвих. Дан мртвих
је другог новембра. Овој дана,
јасно (са родитељима) **на трошак**.
Овој дана правимо пуно хране
и ткића, и једној чок не
тукнемо. Исто, правимо пуно
хлеба, и овај хлеб се зове
"Хлеб мртвих/bread of the dead".
Свји хлеб је врло укусан, волник,
сладак и изврстан. Потребно је купити
"хлеб мртвих" у пекарања
таковер. Котаџно често **на**
гробље и **изјасно** молитве,
храпу, и руже мртвима

Одлично!

Ispitno pitanje: Moje sarajevsko iskustvo

Kad sam stigao u Sarajevo, bio sam nervozan zato što nisam nikad išao u druge zemlje (osim Meksika) u životu. Ali sad se osjećam dobro, nisam nervozan i imam nove prijatelje iz Bosne, Hrvatske, Srbije, Argentine i Španije. Sviđa mi se Sarajevo zato što ovdje mogu pričati sa ljudima na ulici, i ja znam da moram vježbati ovaj jezik. Dubrovnik je bio super, iako je bio skuplji od Sarajeva. Putovanje na Lokrum je bilo odlično, zato što volim paunove.

I dalje mislim da Sarajevo je najbolji grad na svijetu. Sviđa mi se hrana u Sarajevu i mislim da je ukusna. Baščaršija je divna zato što izgleda kao „stari dio“ ili „stari grad“ od Sarajeva. Moj omiljeni dio putovanja je bio „Skakavac“ zbog šume i vodopada zato što nemamo šume ili vodopade u Arizoni. Volim ovaj grad i nadam se da se mogu vratiti u Sarajevo uskoro, kad budem imao slobodnog vremena.

José Luis, BCS 200

Rješenja i objašnjenja

Zašto je Denis sretan sa palačinkama sa mačkom?

Na času gramatike, nivo B1, Denis i Mirjam su zadatak 'kako kupati mačku?' pogrešno pročitali/razumjeli i odgovorili 'kako kuhati mačku'. Čim su počeli 'uhvatite komšijinu mačku i oderite je' znali smo da nešto nije uredno... Savršen način da se nauči imperativ.

Pričam vam priču: Ptičiji planet

Mala Sabina je svojim učenicama na C2 nivou dala zadatak da napišu priču na ovu sliku. Onda su Dženeta i Andrea dale zadatak svojoj profesorici da napiše priču. Sabina je taj zadatak uradila tako što je uvezala motive iz njihovih priča. Nažalost, Dženetinu priču moramo rekonstruirati jer je nemamo sačuvanu.

Ružičasti sanduk na univerzitetskom kampusu

„Ružičasti sanduk“ je ustvari „CRVENA kiosk“, izložbeni objekat zamišljen kao javni radni prostor. Umjetnice iz Udruženja CRVENA izmjestile su jednu napuštenu trafiku i dale joj novu najmenu. Projektom je bilo zamišljeno da to bude multifunkcionalna interaktivna trafika, i za video projekcije i za DJ-eve. Za sada stoji i intrigira sve koji piju kafu ili uče u bašti Accessa.

Slika i objašnjenje:
Magazin Liceulice,
Sarajevo:
Inicijativa mladih
za ljudska prava,
broj 001 // godina
2012.

Rona Ronnie Mattocks > Udruženje Lingvisti
7 hours ago (B)

Merima told me that "Everything would be sexy" in Bosnia...and it was!

Like · Comment · Unfollow Post · Share

Like Write a comment...

Sponsored

Create Advert

Klikni likel

Poznajte fan i budite prvi koji će saznati Pampersove novosti o njegu beba!

Like · Mađa Kuković and Emine Šaćić like Marin's post.

LJUBAV NA PRVI POGLED

Bogato opremljena Opel Corsa već od 15.700 KM.

Dijana Mesićević and Lejla Čorhodzec like Opel Bosna i Hercegovina.

Hespo

Jer vi i Vaša obitelj zaslužujete spavač memo, udobno i zdravo

Like · 5,317 people like Hespo.